

Gospodarka – wiodący czynnik w relacjach Niemiec z Azerbejdżanem

Piotr Wójcik

26.04.2021

Artykuł w skrócie

- Stosunki między Niemcami i Azerbejdżanem są kształtowane głównie poprzez projekty gospodarcze.
- Bilateralne relacje pomiędzy tymi dwoma państwami są realizowane między innymi w energetyce, ochronie środowiska, transporcie, rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) i handlu.
- Aktywność niemiecka w Azerbejdżanie jest jednym z przykładów prowadzonej przez Berlin dyplomacji ekonomicznej.

Wstęp

Gospodarcze stosunki Niemiec i Azerbejdżanu realizowane są w dużej mierze poprzez zapewnienie dostaw ropy naftowej i gazu ziemnego do RFN. Jednakże w rozwoju obustronnych relacji coraz większe znaczenie ma niemiecka pomoc rozwojowa w Azerbejdżanie, która ma umożliwić transformację tamtejszej gospodarki w odpowiedzi na współczesne wyzwania. Działania te mają z jednej strony umożliwić zwiększenie rozwoju społeczno-ekonomicznego Azerbejdżanu. **Z drugiej strony natomiast, aktywność gospodarcza RFN w państwie azerskim ma umożliwić ekspansję niemieckich przedsiębiorstw w tym kraju i wzrost znaczenia gospodarczego Niemiec w innych częściach świata (Bliski Wschód, Azja Południowo-Wschodnia).**

Energetyka

Ropa naftowa

W 2019 roku Azerbejdżan był ósmym największym eksporterem ropy naftowej do Niemiec (za Rosją, Wielką Brytanią, Libią, Norwegią, Nigerią, Holandią i Stanami Zjednoczonymi). Wartość wyeksportowanego surowca w 2019 roku wyniosła 928 mln dol. (3.15% całkowitej wartości importu ropy do Niemiec)¹. **W tym czasie RFN była czwartym**

¹ Germany (DEU) Exports, Imports, and Trade Partners

<<https://oec.world/en/profile/country/deu?subnatTradeValueSelector=tradeScale0&subnationalFlowSelector=flow1&tradeFlowSelectorComparison=flow1> Cite> [dostęp 12 Marzec 2021].

największym importerm azerbejdżańskiej ropy (z udziałem 6.25%), po Włoszech (36.6%), Izraelu (8.95%) i Indiach (6.35%)².

Południowy Korytarz Gazowy (Southern Gas Corridor)

Niemcy popierają realizację Południowego Korytarza Gazowego (Southern Gas Corridor, SGC³). Od 31 grudnia, przez ten korytarz energetyczny po raz pierwszy zaczął być dostarczany gaz z regionu kaspijskiego (konkretnie z Azerbejdżanu) do państw UE (Grecji, Bułgarii i Włoch)⁴. Surowiec ten trafia do Europy przez Gazociąg Transadriatycki (*Trans Adriatic Pipeline, TAP*), **który umożliwia na obecny moment transport 10 mld m³ gazu rocznie z azerbejdżańskich złóż zlokalizowanych na polu Shah Deniz**. W kolejnych etapach rozbudowy korytarza gazowego może on podwoić swoją przepustowość do 20 mld m³ gazu rocznie. Transport gazu z Azerbejdżanu do Europy wiedzie przez Gruzję (Gazociąg Południowokaukaski, biegnący drogą Baku-Tbilisi-Erzurum) i Turcję (Gazociąg Transanatolijski, TANAP)⁵.

Poparcie strony niemieckiej dla korytarza gazowego łączącego Azerbejdżan z Europą wynika z zainteresowania Niemiec dywersyfikacją źródeł dostaw energii. Obecnie RFN importuje 31,5% gazu z Rosji, który transportowany jest przez Ukrainę. Konieczność poszukiwania alternatywnych źródeł dostaw surowców energetycznych potwierdzają między innymi deklaracje niemieckich decydentów politycznych. Według ambasadora Niemiec w Azerbejdżanie, **Baku jest gwarantem bezpieczeństwa energetycznego w Europie⁶**. Ponadto, według sekretarza stanu w niemieckim Ministerstwie Gospodarki i Energii, Thomasa Bareissa, transport gazu z Azerbejdżanu na kontynent europejski umożliwi zaspokojenie

² "Azerbaijan". <<https://oec.world/en/profile/country/aze?depthSelector1=HS4Depth>> [dostęp 13 Marzec 2021].

³ "Germany Interested In Expansion Of Bilateral Relations With Azerbaijan". 2019. <<https://www.strategieast.org/germany-interested-in-expansion-of-bilateral-relations-with-azerbaijan/>> [dostęp 9 Marzec 2021].

⁴ Istrate, Dominik. 2019. "Germany Praises Southern Gas Corridor'S Role In Diversifying European Energy Imports". <<https://emerging-europe.com/news/germany-praises-southern-gas-corridors-role-in-diversifying-european-energy-imports/>> [dostęp 9 Marzec 2021].

⁵ Marszałkowski, Mariusz. 2021. "Europa Rozpoczęła Odbierać Gaz Z Nowego Źródła". <<https://biznesalert.pl/europa-gaz-azerbejdzan-rosja-turcja-tanap-energetyka/>> [dostęp 14 Marzec 2021].

⁶ "Germany Interested In Expansion Of Bilateral Relations With Azerbaijan". 2019. <<https://www.strategieast.org/germany-interested-in-expansion-of-bilateral-relations-with-azerbaijan/>> [dostęp 11 Marzec 2021].

regularnie rosnącego w tej części świata zapotrzebowania na surowce energetyczne, również w Niemczech⁷. Dostawy „błękitnego paliwa” z obszaru nadkaspjskiego poprzez Południowy Korytarz Gazowy miałyby trafiać do południowej części Niemiec⁸, po podłączeniu Europy Zachodniej do tej infrastruktury energetycznej⁹. **Co więcej, w związku z wycofywaniem energetyki jądrowej w Niemczech, dotychczasowa produkcja energii atomowej w RFN zostanie częściowo zastąpiona wytwarzaniem energii z gazu ziemnego¹⁰.**

Dostawa gazu z Azerbejdżanu do Niemiec jest o tyle prawdopodobna, iż już w 2013 roku, niemiecka spółka energetyczna Uniper i azerbejdżański koncern naftowo-gazowy SOCAR zawarły długoterminową umowę na dostawy gazu. **Na mocy tej umowy, przez Południowy Korytarz Gazowy biegnący od Azerbejdżanu¹¹ do 2045 roku do Europy ma przepływać rocznie nawet do 1.5 mld m³ gazu ziemnego.**

Współpraca głównych koncernów energetycznych obu państw

Od 2016 roku, niemiecki koncern energetyczny Uniper i azerbejdżańska spółka państwowa SOCAR ściśle ze sobą współpracują. Kooperacja ta dotyczy realizacji projektów energetycznych, które mają przyczyniać się do poprawy efektywności eksploatacji ropy i gazu w Azerbejdżanie. Celem partnerstwa obu koncernów jest również zwiększenie wydajności wykorzystania energii w procesach produkcyjnych oraz jednocześnie obniżenie emisji gazów cieplarnianych na terenie Azerbejdżanu i ochrona zasobów naturalnych tego państwa. W 2016 roku spółki Uniper i Socar utworzyły spółkę joint venture, która ma realizować wyżej

⁷ Karimli, Ilham. 2019. "German Government Says Azerbaijan Plays Critical Role In European Energy Security". <<https://caspiannews.com/news-detail/german-government-says-azerbaijan-plays-critical-role-in-european-energy-security-2019-10-10-44/>> [dostęp 11 Marzec 2021].

⁸ Meister, Dr. Stefan, and Marcel Viëtor. 2011. "Südlicher Gaskorridor Und Südkaukasus". <<https://dgap.org/de/forschung/publikationen/suedlicher-gaskorridor-und-suedkaukasus>> [dostęp 11 Marzec 2021].

⁹ Lenzen, Rainer. 2018. "Die Energiesicherheit Der Bundesrepublik Deutschland Eine Analyse Der Abhängigkeit Von Russischem Gas Und Der Relativen Verfügbarkeit Von Alternativen", 29. <https://ib.uni-koeln.de/sites/jaeger/publikationen/aipa/AIPA_2018_1.pdf> [dostęp 11 Marzec 2021].

¹⁰ Meister, Dr. Stefan, and Marcel Viëtor. 2011. "Südlicher Gaskorridor Und Südkaukasus". <<https://dgap.org/de/forschung/publikationen/suedlicher-gaskorridor-und-suedkaukasus>> [dostęp 11 Marzec 2021].

¹¹ Şengül, Ebru. 2018. "SOCAR, Uniper To Partner In Energy Efficiency Projects". <<https://www.aa.com.tr/en/energy/investments/socar-uniper-to-partner-in-energy-efficiency-projects/21377>> [dostęp 11 Marzec 2021].

wymienione cele. Współpraca koncernów opiera się również na realizacji przedsięwzięć z zakresu zarządzania energią, technologii, szkolenia z zarządzania i promowania społecznej odpowiedzialności biznesu¹². Jednym z konkretnych działań zrealizowanych przez oba koncerny energetyczne jest modernizacja fabryki Azerikimya PU. Przebudowa tego zakładu produkcyjnego służyć ma poprawie wydajności urządzeń produkcyjnych, a tym samym wzrostowi produkcji etylenu ze 100-150 do 192 tys. ton i propylenu – z 50-55 do 187 tys. ton rocznie¹³.

Infrastruktura krytyczna

Azerbejdżan po upadku ZSRR i uzyskaniu niepodległości w 1991 roku nie miał możliwości, aby zapewnić wystarczającą ilość energii elektrycznej na potrzeby całego kraju. W zapewnienie odpowiedniej ilości prądu elektrycznego w Azerbejdżanie zaangażowany jest niemiecki bank państwowy KfW Development Bank. Działania tej instytucji finansowej do tej pory skupiały się na finansowaniu przedsięwzięć inwestycyjnych odnośnie dostarczania i dystrybucji energii, które znacząco przyczyniły się do ustabilizowania dostaw energii w Azerbejdżanie¹⁴.

Środowisko

Azerbejdżan zmaga się również z przestarzałym, a przez to niewydajnym, systemem wodociągowym i kanalizacyjnym. Do problemów funkcjonowania usług wodno-kanalizacyjnych w tym państwie należą dostępność bieżącej wody (od 2 do 6 godzin dziennie) i odprowadzanie ścieków z powierzchni ziemi. Oprócz tego zdarza się, iż ścieki przedostają się do gruntu poprzez nieszczelne rury i zanieczyszczają wody gruntowe, które wykorzystywane są do nawadniania pól, bez ich wcześniejszego uzdatniania. **Bank KfW**

¹² "Uniper And SOCAR Join Together To Increase Energy Efficiency In Azerbaijan". 2018. <<https://www.uniper.energy/news/uniper-and-socar-join-together-to-increase-energy-efficiency-in-azerbaijan>> [dostęp 11 Marzec 2021].

¹³ Mammadova, Leman. 2019. "SOCAR-Uniper JV Inks Contract To Construct New Unit At Azerikimya". <<https://www.azernews.az/business/157307.html>> [dostęp 11 Marzec 2021].

¹⁴ "Azerbaijan". 2021. <<https://www.kfw-entwicklungsbank.de/International-financing/KfW-Development-Bank/Local-presence/Europe/Azerbaijan/>> [dostęp 11 Marzec 2021].

podejmuje rozmaite inicjatywy na rzecz poprawy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w azerbejdżańskich miastach. Beneficjentami pomocy tej instytucji finansowej są między innymi takie miasta jak Gandża czy Sheki. Te ośrodki miejskie objęte są jednym z projektów realizowanych w tym celu przez KfW – *Water supply and waste water disposal in Ganja and Sheki*, na zlecenie Federalnego Ministerstwa Współpracy Gospodarczej i Rozwoju¹⁵. Wartość projektu ma wynieść ponad 400 mln euro. Środki mają zostać przeznaczone na wymianę rur, odnowienie instalacji służących pozyskiwaniu wody z bezpiecznych źródeł, jak również budowę nowych sieci wodociągowych i oczyszczalni ścieków. **Omawiana inicjatywa służy ma zapewnieniu mieszkańcom Gandży i Sheki stałego dostępu do odpowiedniej jakości wody pitnej i oczyszczanie ścieków miejskich zgodnie ze standardami unijnymi.** Tym samym projekt ma przyczynić się do poprawy stanu zdrowia tamtejszej ludności, stanu środowiska i zarządzania regionalnymi zasobami wodnymi¹⁶.

Transport i łączność

Aktywność Niemiec na terytorium Azerbejdżanu przejawia się również poprzez podejmowanie działań na rzecz rozwoju połączeń kolejowych. 4 marca 2021 roku odbyło się spotkanie ambasadora Niemiec Wolfganga Maniga z szefem kolei Azerbejdżanu Javidem Gurbanovem. Podczas spotkania obie strony podkreśliły konieczność rozwoju Międzynarodowego Korytarza Transportowego Północ–Południe (International North–South Transport Corridor, INSTC)¹⁷, którego trasa ma biec z Rosji (od Sankt-Petersburga i Moskwy), Kazachstan, Morze Kaspijskie, Azerbejdżan, Iran, Morze Arabskie i Indie¹⁸. Ten ciąg komunikacyjny ma odgrywać istotną rolę w rozwoju Azerbejdżanu i innych państw regionu, przez który ma przechodzić omawiany szlak transportowy. **Realizacja tego korytarza**

¹⁵ "Project Information". 2016, 1. <<https://www.kfw-entwicklungsbank.de/PDF/Entwicklungsfinanzierung/L%C3%A4nder-und-Programme/Europa/Projekt-Aserbajdschan-2014-Wasserversorgung-Ganja-und-Sheki-en.pdf>> [dostęp 12 Marzec 2021].

¹⁶ "Project Information". 2016, 2. <<https://www.kfw-entwicklungsbank.de/PDF/Entwicklungsfinanzierung/L%C3%A4nder-und-Programme/Europa/Projekt-Aserbajdschan-2014-Wasserversorgung-Ganja-und-Sheki-en.pdf>> [dostęp 12 Marzec 2021].

¹⁷ Lmahamad, Ayya. 2021. "Germany Eyes Investing On Azerbaijan'S Railway Projects". <<https://www.kfw-entwicklungsbank.de/PDF/Entwicklungsfinanzierung/L%C3%A4nder-und-Programme/Europa/Projekt-Aserbajdschan-2014-Wasserversorgung-Ganja-und-Sheki-en.pdf>> [dostęp 11 Marzec 2021].

¹⁸ 2019. "International North-South Transport Corridor Set To Expand Capacity". <<https://www.onthemosway.eu/international-north-south-transport-corridor-set-to-expand-capacity/?cn-reloaded=1>> [dostęp 14 Marzec 2021].

komunikacyjnego ma przyczynić się również do wzmocnienia stosunków gospodarczych z innymi państwami¹⁹. Oprócz tego, uruchomienie tej drogi transportowej umożliwi dostarczanie towarów z Europy przez obszar kaspijski i bliskowschodni, omijając przeciążony Kanał Sueski²⁰.

Niemiecki przewoźnik kolejowy Deutsche Bahn (DB) planuje wykorzystać szlak transportowy INSTC do przewozu towarów z Europy do Iranu przez Azerbejdżan. Według przedstawicieli DB, Korytarz ten ma jednocześnie umożliwić szybszą i wydajniejszą wymianę handlową między Europą a Azją Południowo-Wschodnią²¹. Przedstawiciele niemieckiego przedsiębiorstwa kolejowego już w 2016 roku uczestniczyli w spotkaniu z szefami wiodących firm kolejowych z Iranu, Azerbejdżanu i Gruzji. Ustalono, iż Deutsche Bahn wyśle swój pierwszy kontener do Iranu pod koniec listopada 2016 roku, przez Azerbejdżan²².

Dotychczas, bilateralna (niemiecko-azerbejdżańska) współpraca w sektorze kolejowym była realizowana przez Azerbaijan Railways CJS State Company (azerbejdżańską spółkę odpowiedzialną za przewozy kolejowe) i niemiecką firmę Siemens. Niemieckie przedsiębiorstwo angażowało się do tej pory w różne przedsięwzięcia na rzecz rozwoju kolei azerbejdżańskich. **Siemens brał udział między innymi w instalacji systemu łączności światłowodowej na 600-kilometrowym odcinku na trasie Baku-Boyuk-Kesik w latach 2001-2003²³.**

¹⁹ Lmahamad, Ayya. 2021. "Germany Eyes Investing On Azerbaijan'S Railway Projects". <<https://www.kfw-entwicklungsbank.de/PDF/Entwicklungsfinanzierung/L%C3%A4nder-und-Programme/Europa/Projekt-Aserbajdschan-2014-Wasserversorgung-Ganja-und-Sheki-en.pdf>> [dostęp 11 Marzec 2021].

²⁰ "German Railway Operator Says Keen To Contribute To NSTC". 2016. <<http://kayhan.ir/en/news/32642/german-railway-operator-says-keen-to-contribute-to-nstc>> [dostęp 14 Marzec 2021]

²¹ "Deutsche Bahn To Use The International North-South Transport Corridor For Transportation Of Good". 2016. <<https://shandaconsult.com/deutsche-bahn-use-international-north-south-transport-corridor-transportation-goods>> [dostęp 13 Marzec 2021]

²² "Deutsche Bahn To Use The International North-South Transport Corridor For Transportation Of Good". 2016. <<https://shandaconsult.com/deutsche-bahn-use-international-north-south-transport-corridor-transportation-goods>> [dostęp 13 Marzec 2021]

²³ "Relationship Between "Azerbaijan Railways" Closed Joint Stock Company And Siemens Company Of Germany Extended". 2016. <<https://ady.az/en/news/read/1443/43>> [dostęp 11 Marzec 2021]

Sektor MŚP i zrównoważony rozwój

Z inicjatywy niemieckiego Banku Rozwoju KfW i azerbejdżańskiego rządu, utworzono Fundusz Niemiecko-Azerbejdżański. Ten zasób finansowy zapewnia refinansowanie lokalnych banków udzielających preferencyjnych kredytów dla małych i średnich przedsiębiorstw. Wsparcia na rzecz firm w Azerbejdżanie udziela również Access Bank of Azerbaijan (ABA), którego współzałożycielem jest między innymi niemiecki KfW. Przez początkowy okres swojej działalności, ABA zajmowała się głównie udzielaniem pożyczek dla MŚP. Jednak obecnie jest jednym z najważniejszych banków w Azerbejdżanie²⁴.

Ekspansję firm z Niemiec w Azerbejdżanie wspiera Niemiecko-Azerbejdżańska Izba Handlowa (AHK Azerbaijan), która jest oficjalnym przedstawicielem gospodarki RFN w tym południowokaukaskim państwie (i jednocześnie największym europejskim stowarzyszeniem działającym w Azerbejdżanie). Instytucja ta zajmuje się świadczeniem usług informacyjnych – głównie o aktualnej sytuacji ekonomicznej i możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w Azerbejdżanie. AHK wspiera także interesy rynkowe firm niemieckich poprzez doradztwo biznesowe, pozyskiwanie partnerów do współpracy (zarówno lokalnych, państwowych, jak i międzynarodowych) oraz organizację obecności firmy w Azerbejdżanie. Izba odpowiedzialna jest również za realizację wyjazdów służbowych (także na zasadzie wymiany) i organizowanie imprez branżowych²⁵. AHK współpracuje również z innymi organizacjami. Partnerstwo to dotyczy głównie przygotowywania wspólnych raportów na temat otoczenia biznesowego w Azerbejdżanie. Przykładem takiej kooperacji jest analiza opracowana przez AHK i KPMG, odnosząca się do warunków prowadzenia firmy w tym państwie (*Foreign business in Azerbaijan Report 2020*). Dokument ten uwzględnia obecne reformy gospodarcze w Azerbejdżanie, czy wpływ pandemii COVID-19 na klimat inwestycyjny w tym kraju²⁶.

Inną z wiodących organizacji wspierających rozwój przedsiębiorczości w Azerbejdżanie jest Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ). Firma ta współpracuje z wieloma podmiotami na świecie. Współpraca ta ma przyczynić się do wspierania realizacji

²⁴ "Azerbaijan". 2021. <<https://www.kfw-entwicklungsbank.de/International-financing/KfW-Development-Bank/Local-presence/Europe/Azerbaijan/>> [dostęp 13 Marzec 2021].

²⁵ "About Us - AHK Aserbajdschan". 2021. <<https://www.aserbajdschan.ahk.de/en/about-us>> [dostęp 14 Marzec 2021].

²⁶ "Foreign Business In Azerbaijan Business Climate Survey 2020". 2020. <<https://home.kpmg/az/en/home/insights/2020/12/business-climate-survey-2020.html>> [dostęp 13 Marzec 2021].

polityki zagranicznej Niemiec odnośnie międzynarodowej kooperacji na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Jednocześnie działalność GIZ w Azerbejdżanie skupia się na realizacji celów zrównoważonego rozwoju **w ramach Agendy ONZ 2030**²⁷. Jednym z projektów realizowanych przez niemiecką organizację jest inicjatywa wspierająca rozwój prywatnego sektora, kształcenia technicznego i szkolenia zawodowego (*Private Sector Development and Technical Vocational Education and Training, South Caucasus*) w latach 2017-2023²⁸. Przedsięwzięcie zostało zlecone przez Federalne Ministerstwo Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Niemiec, a finansowane jest ze środków unijnych. **Do tej pory w wyniku realizacji programu, odnotowano poprawę wymiany odnośnie kształcenia i przygotowania zawodowego między organami publicznymi i sektorem prywatnym**²⁹.

Podsumowanie

Polityka Niemiec w stosunku do Azerbejdżanu jest ściśle powiązana z dyplomacją ekonomiczną Berlina na świecie, która ma wspierać ekspansję niemieckich przedsiębiorstw na rynkach globalnych. W realizację niemieckiej dyplomacji gospodarczej w Azerbejdżanie zaangażowany jest szereg podmiotów – zarówno państwowe koncerny energetyczne (Uniper) banki państwowe (KfW, ABA), bilateralna izba gospodarcza, czy prywatne podmioty (Siemens, GIZ).

Jednym z dwóch głównych filarów współpracy niemiecko-azerbejdżańskiej, jest dostarczanie surowców energetycznych z Azerbejdżanu do RFN. Niemcy są jednym z wiodących kierunków transportu ropy naftowej dla Baku. Oba państwa podejmują działania na rzecz przesyłania gazu ziemnego z regionu kaspijskiego do Republiki Federalnej Niemiec. Prawdopodobne jest, iż wraz z rozbudową Południowego Korytarza Gazowego, strona niemiecka będzie odbierać azerbejdżański gaz. Eksportowane „błękitne paliwo”

²⁷ "Partnerships". 2021. <https://www.giz.de/en/aboutgiz/strategic_alliances_and_partnerships.html> [dostęp 13 Marzec 2021].

²⁸ "Private Sector Development And Technical Vocational Education And Training, South Caucasus". 2021. <<https://www.giz.de/en/worldwide/20324.html>> [dostęp 13 Marzec 2021].

²⁹ "Private Sector Development And Technical Vocational Education And Training, South Caucasus". 2021. <<https://www.giz.de/en/worldwide/20324.html>> [dostęp 13 Marzec 2021].

z Azerbejdżanu może częściowo umożliwić realizację transformacji energetycznej Niemiec, polegającej na odejściu od energii atomowej.

Drugim istotnym aspektem aktywności Niemiec w Azerbejdżanie jest pomoc rozwojowa na rzecz południowokaukaskiego partnera. Działania pomocowe RFN koncentrują się na zapewnieniu podstawowych usług wodno-kanalizacyjnych, ochronie środowiska, czy rozwoju przedsiębiorczości wśród obywateli Azerbejdżanu. Tym samym Niemcy przyczyniają się do zapewniania zrównoważonego rozwoju w tym państwie kaukaskim. Dążenie do odpowiedzialnego rozwoju jest o tyle istotne w Azerbejdżanie, iż funkcjonowanie gospodarki tego kraju jest silnie uzależnione od sprzedaży ropy naftowej i gazu ziemnego, a ceny surowców energetycznych ulegają częstym zmianom. Ponadto, działania Niemiec pozwalają na modernizację przestarzałej infrastruktury azerbejdżańskiej oraz zwiększenie pozycji międzynarodowej Azerbejdżanu jako istotnego eksportera surowców naturalnych i państwa atrakcyjnego dla inwestorów zagranicznych.

Udział Niemiec w unowocześnianiu państwa azerbejdżańskiego przyczynia się również do wzmocnienia pozycji RFN. Poprzez aktywność gospodarczą w Azerbejdżanie, strona niemiecka postrzegana jest coraz bardziej jako znaczący gracz w innych państwach azjatyckich. **Azerbejdżan jest „platformą” umożliwiającą rozwój stosunków Niemiec z pozostałymi państwami regionu.** Jednym z takich krajów jest Iran, który wspólnie z Niemcami, Azerbejdżanem i innymi państwami tranzytowymi, przez które wiedzie Międzynarodowy Szlak INSTC, dąży do urzeczywistnienia tej drogi transportowej.

Rekomendacje dla Polski

W kształtowaniu efektywnej dyplomacji ekonomicznej przez Polskę wobec Kaukazu Południowego, polskie podmioty (państwowe i prywatne) powinny w dużo większym stopniu angażować się na rzecz rozwoju relacji Polski z państwami tego regionu. Zaangażowanie państwowych instytucji powinno być w większym stopniu ukierunkowane na promocję narzędzi wspierających wejście na zagraniczne rynki. W szczególności istotne jest zapewnienie dokładnych informacji o warunkach prowadzenia działalności gospodarczej w danym kraju i specyfice poszczególnych rynków. Należy uświadamiać potencjalnych inwestorów z Polski, iż warto rozszerzać działalność na państwa kaukaskie. Gruzja, Armenia i Azerbejdżan to kraje, które cały czas potrzebują większych inwestycji, zwłaszcza tych służących poprawie stanu

infrastruktury krytycznej i wsparciu inwestowania w nowe sektory gospodarki. Warto zachęcać polskie firmy do realizacji inwestycji w perspektywiczne branże – np. turystyczną w Gruzji czy rynek nieruchomości w Azerbejdżanie. Dyplomacja ekonomiczna Polski powinna również przyczyniać się do zmniejszenia niepewności polskich inwestorów co do wkraczania na rynki kaukaskie. Warto uświadamiać również historię wieloletnich kontaktów Polski i Armenii, w szczególności handlowych.

Polsce zależy na rozwoju Inicjatywy Trójmorza, mającej na celu zwiększenie konkurencyjności gospodarczej Europy Środkowo-Wschodniej. Przy czym państwa Kaukazu Południowego wyrażają zainteresowanie współpracą trójmorską. Wzrost aktywności polskiej w krajach południowokaukaskich umożliwi ściślejszą integrację gospodarczą państw będących w oddziaływaniu dawnego bloku sowieckiego. Bliższa współpraca Europy Środkowej i Kaukazu wpłynie pozytywnie na rozwój gospodarczy obu regionów, między innymi poprzez powstanie wspólnych projektów infrastrukturalnych (takich jak Transkaspijski Międzynarodowy Szlak Transportowy).

Zaangażowanie Polski w Armenii, Gruzji i Azerbejdżanie powinno koncentrować się na zwiększeniu pomocy rozwojowej w tych państwach. Strona polska powinna wspierać te kraje w reformowaniu ich prawa gospodarczego, również wykorzystując w tym celu instrumenty unijne (między innymi Partnerstwo Wschodnie).

O AUTORZE

Piotr Wójcik. Absolwent studiów licencjackich na kierunku polityka społeczna na Uniwersytecie Warszawskim, obecnie student stosunków międzynarodowych na UW. Brał udział w licznych projektach, również dotyczących tematyki ponadnarodowej. Zainteresowania badawcze to stosunki międzynarodowe w Europie Środkowo-Wschodniej i Kaukazu Południowego.

JEŻELI DOCENIASZ NASZĄ PRACĘ, DOŁĄCZ DO GRONA NASZYCH DARCZYŃCÓW!

Z otrzymanych funduszy sfinansujemy powstanie kolejnych publikacji.

Możliwość wsparcia to bezpośrednia wpłata na konto Instytutu Nowej Europy: 95 2530 0008
2090 1053 7214 0001 tytułem: „darowizna na cele statutowe”.